

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-42)

21-28 NİSAN EBELER HAFTASI (2024)

Ebelik mesleği, eski çağlardan beri var olan ve tıp alanındaki gelişmelere paralel olarak ilerleyen, bilim ve sanatı birleştiren, etik ve insani değerler üzerine temellenmiş profesyonel bir sağlık mesleğidir.

Ebe; bir ebelik eğitim programına girmeye hak kazandıktan sonra, bu programı başarıyla tamamlayarak, mesleği yerine getirmek üzere, tescilli yapılan ya da kendisine yasal olarak izin verilen kişi olarak tanımlanır. Farklı kurumların ebelik aşağıdaki şekildedir:

- ✓ **Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ):** Gebelik sırasında doğumda ve doğumdan sonra gerekli bakım ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları kendi sorumluluğunda yaptırmak ve yenidoğanın bakımını yapmak üzere eğitimi tescillenmiş kişidir.
- ✓ **Uluslararası Ebeler Konfederasyonu (ICM):** Ebe; gebelik, doğum ve doğum sonu dönemde kadınlara iş birliği halinde kadına gereksinim duyduğu destek, bakım ve danışmanlığı sağlayan, kendi sorumluluğunda doğumu yaptıran, yenidoğan ve bebeğe bakım veren sorumluluk sahibi ve güvenilir bir profesyoneldir. Ayrıca ebe; kadın, aile ve toplum için yaşam boyu sağlık danışmanı ve eğitimidir. Bu tanıma göre ebelik bakımı, koruyucu önlemler, normal doğumun desteklenmesi, anne ve çocukta risklerin taranması ve önlenmesi, tıbbi bakım ya da diğer uygun yardıma erişiminin sağlanması, acil durumlarda müdahaleyi de kapsar.
- ✓ **Sağlık Bakanlığı:** Ebe; anne ve çocuk sağlığı hizmetlerini yürüten, gebelik, doğum ve doğum sonu dönem hizmetleri sunan, doğum yaptıran, 0-6 yaş çocuk izlemleri ve aşılarını yapan, aile planlaması, kişisel temizlik kuralları, ilkyardım, bulaşıcı ve sosyal hastalıklardan korunma ve savaşla ilgili konularda birey, aile ve topluma sağlık eğitimi veren, insani ve ahlaki davranışları ile örnek olan, Bakanlık tarafından tescil edilmiş bir okuldan mezun meslek mensubudur.¹

Ebeleri anmak ve onurlandırmak için bir gün kavramı, 1987 yılında Hollanda'da Uluslararası Ebeler Konfederasyonu tarafından düzenlenen bir konferansta ortaya çıkmıştır. Dünya Ebeler Durumu Raporu'nun (SoWMy) yayınlanması, 5 Mayıs 2021'deki Uluslararası Ebeler Günü kutlamalarına denk gelmiştir. Raporda Cinsel, Üreme, Anne, Yenidoğan ve Ergen Sağlığı alanlarındaki işgücü hakkında 194 ülkeden bilgiler yer almıştır. Uluslararası Ebeler Konfederasyonu, DSÖ ve Novametrics, 2011'deki ilk baskıdan bu yana büyümeyi gösteren ve gelecekteki ilerlemenin önündeki engelleri ve zorlukları özetleyen raporda iş birliği yapmaktadır.

Uluslararası Ebeler Günü'nde, ebelerin insanlığa olağanüstü katkılarını kutlarken, ebelerin sağlık hizmetlerinin önemli bir bileşeni olduğunu vurgulayan mevcut kanıtlara da dikkat çekilmektedir.²

Dünyada bütün gelişmiş ülkelerde ebeler, normal gebeliklerin teşhisi ve izlemi, normal doğumları yaptırmak, antenatal ve postnatal bakım, yenidoğan izlem ve bakımı, kadın, aile ve toplum sağlık eğitimi verme, belirlenen ilaçları ve gebelikte kullanılan tanı yöntemlerinin bir kısmını reçete etme yetkisine sahip olarak çalışmaktadır.

2018 yılı itibari ile en güçlü meslek savunucusu olan Uluslararası Ebeler Konfederasyonu Afrika, Amerika,

¹ [İnternet] <https://www.turkebeldernegi.org/ebelik/ebelik-tanimi/> Erişim:17.04.2024

² [İnternet] <https://nationaltoday.com/international-midwives-day/> Erişim:17.04.2024

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2023/2024-42)

Asya Pasifik ve Avrupa bölgesinden 113 ülkeden 131 özerk ebeler derneği ile 500.000'den fazla ebeyi temsil etmektedir.³

Uluslararası Ebeler Konfederasyonu (ICM), ebelerin sağlık sistemlerini iklim değişikliğine uyarlamasının ve genel olarak karbon emisyonlarını azaltmanın önemli bir çözüm olduğunu belirtmektedir. Ebeler, güvenli ve çevresel açıdan sürdürülebilir sağlık hizmetleri sunmakta ve iklim felaketleri vurduğunda ilk müdahale edenler arasında bulunmaktadır. Bu nedenle, bu yılın Uluslararası Ebeler Günü (IDM) teması, Ebeler: Önemli Bir İklim Çözümüdür.

Ebeler, çevre dostu bir bakım modeli sunarak kaynakların daha etkin kullanılmasını sağlamakta ve tıbbi atık ile ekolojik ayak izini azaltmaktadırlar. Sürekli ebe bakımı, sağlık tesislerine gereksiz seyahatleri azaltarak sağlık hizmetlerinin karbon ayak izini azaltmakta ve erişilebilirliği sağlamaktadır. Emzirme desteği ve cinsel ve üreme sağlığı hizmetleri gibi diğer katkılarıyla ebeler, ailelerin sağlıklı ve dirençli bir geleceğe yönelik daha iyi bir konumda olmalarına yardımcı olmaktadır. Ebeler, iklimle ilgili felaketlerde hızlı müdahale edebilme yetenekleriyle kritik bir rol oynamaktadırlar. Uluslararası Ebeler Günü'nde, ebelerin sürekli bakımının iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynadığını ve bu nedenle daha fazla yatırım ve destek gerektiğini vurgulanmaktadır.⁴

Türkiye'de TÜİK verilerine göre 2020 yılı itibarı ile ebe sayısı 59 040 olarak belirtilmiştir.⁵Ülkemizde 21-28 Nisan Ebeler Haftası olarak kutlanmaktadır. Ebeler Haftası, bu savunuculuk çalışmasını ilerletmek için mükemmel bir fırsattır. Ebeliğin özel günü ve haftası sayesinde hayatı destekleyen çalışmaları ve savunulan konuları tekrar gündeme taşımak için yararlanmak önemlidir.

³ [Internet] <https://www.turkebelerderneği.org/ebelik/ebelik-tanimi/> Erişim:17.04.2024

⁴ [Internet] <https://internationalmidwives.org/idm-theme-announcement/> Erişim:17.04.2024

⁵ [Internet] <https://www.tuik.gov.tr/> Erişim:17.04.2024